

Björksättra

En vision för landskap och människa

Huddinge

Arrendegårdar

- På kommunens mark inom reservaten bedrivs fem levande jordbruk av arrendatorer. Dessa arrenden är Balingsholms gård, Björksättra gård, Kastellet's gård, Lissma gård samt Lövsta gård.
- Arrendatorn på Björksättra gård lämnade 14 mars 2022 och gården står nu tom.
- Balingsholms gård har förlängt avtal till år 2024.

Gamla
ladugården

Amkostall
2007

Ungdjursstall
2007

Ladugård
1996

Smedja

Bostadshus

Ekstugan

Entré

Huddinge

Bostadshus

Huddinge

Torpet ekbacken

Huddinge

Sommarstugan

Huddinge

Ekonomibyggnader

Huddinge

Gamla ladugården

Huddinge

Sett från sjön

Huddinge

Sett från sjön

Huddinge

Driften år 2022

Slätter, bete, träda och renovering

- Genom att dela upp Björksättras arrende i slätter bete och gårdsområde ges:
 - Tid och andrum
 - Utrymme för visionsarbete
 - Utrymme för reparation, utredning och nybyggnation
- Nyinvesterar i uttjänt stängsel vid Lasättraviken 2,2 km och vid Gamla Uppsala 1,1 km.
- 2022 utökas betet för ridskolor med 9,7 ha. (avtal under arbete)
- 2022 betas 3,2 ha mark med gästrikefår.
- 2022 betas ca 60,5 ha mark med kor på Björksättras marker. (avtal under arbete)
- 2022 slås 23,5 ha av åkermarken med intäkt på 4700:-
- 80 ha åker läggs i träda. Trädan ger oss 2000:-kr/ha (minus inköp av stödrätter ca 500-600kr/st) vilket innebär en intäkt på ca 112 000 - 120 000:- år 2022. Jordbruksstödet/miljöstödet avsätts från EU och fördelas via jordbruksverket och länsstyrelsen.

Hur säkrar vi byggnader?

- NKA kommer att befinna sig dagligen vid Björksättra och Lasättra mellan måndag – fredag för att se till djuren.
- En inventering av installationer är gjort för att inget ska gå sönder under den tid de inte används.
- Vi kommer titta till byggnaderna minst 1 ggr/vecka.
- Genom renovering och upprustning kommer vi också att ha entreprenörer på plats.

Vision för Björksättra

Ett projekt i tre delar

VISION

Visionsarbetets kommer att bestå av tre huvudsakliga komponenter.

1. **Omvärldsbevakning:** Hur har andra kommuner gjort? Vilka är riskerna, falluckorna, smarta lösningar och vinster?
2. **Riktade intresseförfrågningar:** Identifiering och attraherande av nyckelaktörer och riktade förfrågningar till universitet, högskola, gymnasiala utbildningar, ideella föreningar, kommunala verksamheter inom det sociala området samt näringslivet kopplat till djurhållning, odling, försäljning.
3. **Bred intresseförfrågan:** Medial uppmärksamhet både i ett mer avgränsat perspektiv inom jordbrukssektorn typ ATL och Land Lantbruk samt i ett bredare perspektiv genom vårt Huddinge.

Vision för Björksättra

Ett projekt i tre delar

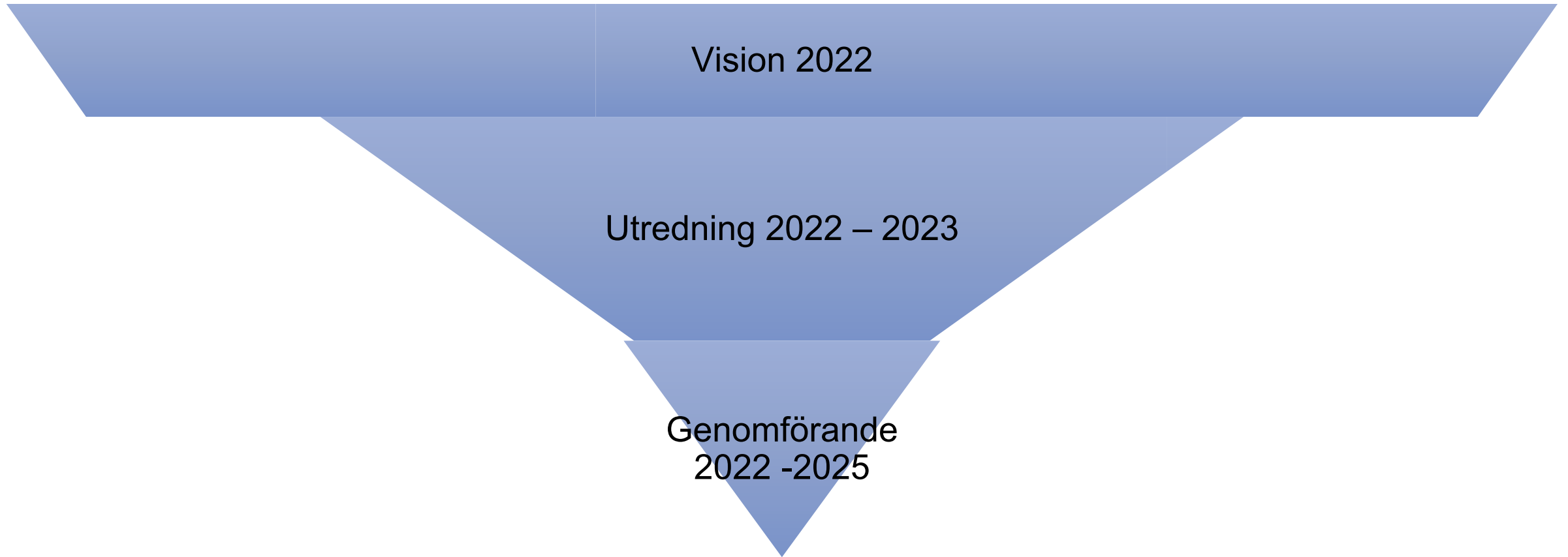
UTREDNING

Tillståndsfrågor, dispensfrågor, jordprover för odling- vad är lämpligt?, avloppsanläggningar, dricksvattenmöjligheter, parkeringsplatser, smittorisker, kommunala djur och kött till kommunala verksamheter (LOU m.m), undersöka skick på byggnader, utredning disponering av verksamheter med landskapsarkitekt.

GENOMFÖRANDE

Budgetering och äskande av medel, annonsering intresseanmälan, tillsättning, avtalsskrivning, upphandlingar, ombyggnationer av hus och ekonomibygnader, nybyggnation och tillbyggnation, installationer,

Arbetsinsats och tidsplan

Genomförda och kommande intresseförfrågningar

Socialförvaltningen

Daglig verksamhet.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen:

Naturvårdare genom arbetsträning, OSA och visstidsanställning, anställning med lönebidrag och tillsvidareanställning. Även aktivitetsbaserad ersättning förekommer. Samma arbetsmodell skulle vara lämpligt med byggnadsvård som också är ett stort behov.

Förening- och fritidsverksamhet

-Huddinge hembygdsförening
-Scouter, friluftsrådet, sportfiskarna m.fl.

Verksamhet och näringsliv

Scandinavian biogas, kolonilotter, gårdscafé, gårdsrestaurang, gårdsförsäljning, båtuthyrning, kanotuthyrning. Cirkulär och lokal livsmedelsproduktion.

Forskning och utbildning

Södertörns högskola, Stockholms universitet, Uppsala universitet, naturbruksgymnasium, Stockholms länsmuseum, bygggymnasium, restauranggymnasium.

-Aquaponi, hydroponi, växtodling, gödsling, byggnadsvård

NKA – verksamhet

Naturrum med analog och digital information samt guidning, friluftscentral, visningsträdgård, arkeologisk utställning.

Omvärldsbevakning

- Getmejeri – Getproduktion Vagnhärad
- Dialog med upphandlingsenheten kring LOU och hållbarhetsfrågor.
- Återvinningsbutiken Trosa kommun

Kommunala djur i:

- Örebro kommun
- Ludvika kommun projekt 2016-2019
- Härjedalens kommun
- Orsa kommun

Det geografiska läget, våra beteenden/livsmönster och behov definierar vår inriktning på verksamheten

FÖRUTSÄTTNINGAR	INRIKTNING – VERKSAMHET	BJÖRKSÄTTRA GÅRD HELGUTFLYKTEN
KOMMUNIKATIONER	Helgaktiviteter – Helgutflykt	Bil, Buss, cykel
ODLING	Helgaktiviteter – Helgutflykt	Visningsträdgård
PEDAGOGISK PLATS	Pedagogisk plats	Hantverksby
AVLOPP		Kräver stort reningsverk
FÄRSKVATTEN		Kräver brunnar och rening
RIDNING	Privata ridhästar	3-4 boxar finns
NÄRHET TILL VATTEN	Uthyrning och försäljning kort	Fiske, bad, båt, kanot, kajak
PARKERING		Behöver anläggas
STUGUTHYRNING	Stuguthyrning	2 stugor
KOMMERSIELLT	Gårdsbutik, café, restaurang	Hållbar mat och matupplevelser

VÄGVAL - INRIKTNING

Gårdsarrende eller en utbildnings- och samverkansmodell?

De olika modellernas möjligheter till livsmedelsförsörjning

Gårdssarrende likt tidigare: En näringsidkare	Utbildnings- och samverkansmodell: 10-20 näringsidkare
Köttproduktion	Växtodling – grönsaksodling, kommersiellt
	Köttproduktion av nöt, får, gris, höns
	Äggproduktion
	Växtodling – grönsaksodling flera brukare i ideell förening (kolonilotter). Gödsel från Scandinavian biogas.
	Odling där vi återbrukar gödslet från våra ridstall istället för att ta kostnad för borttransport till jordförbättringsanläggning. Energibalans utan näringsförlust till våra sjöar
	Mellan 2021-12-01 till 2022-05-01 hade vi en kostnad på 62 000:- för borttransport av hästgödsel från Orlångstallet och Mörtsjöstallet. Vilket motsvarar nästan 150 000/år.
	Aquaponi och hydroponi.
	Fruktträdgård med biologiskt kulturarv alltså Svenska gamla äppelsorter

Ekonomi för våra arrendegårdar 2017-2021

2017-2021							
	Björksättra gård	Balingsholms gård	Lissma gård	Kastelletts gård	Lövsta gård	SUMMA	Snitt per år
Intäkter	681 649	619 500	530 045	332 436	379 583	2 013 168	402 634
Kostnader drift	-446 853	-428 590	-	-1 402 218	-239 292	-2 516 953	-503 391
Kostnader investeringar	-571 210	-359 292	-	-2 222 636	-691 397	-3 844 535	-768 907
Resultat drift	234 796	190 910	530 045	-1 069 782	140 291	-503 785	-100 757
Resultat inkl investeringar	-336 414	-168 382	530 045	-3 292 418	-551 106	-4 348 320	-869 664

Kostnader för förvaltningen på ett arrende fem år

AKTIVITET	TID	KONTANTA MEDEL
Tillsättning av arrendator (Utannonsering, värdering, avtalsskrivning)	100	100 000
Omförhandling av avtal 50h/arrende/handläggare (minst 2 handläggare/arrende plus konsultstöd)	100 +	100 000
Tillträdessyn	20	20 000
Utredning vid markanspråk (exploateringar, vattenvårdsåtgärder, naturvårdsåtgärder, infrastrukturprojekt)	200 +	XXX
Syn	20	20 000
Avträdessyn	20	20 000
Avräkning	20	20 000

Utbildning- och samverkansmodell – 5 år

AKTIVTET	TID	KONTANTA MEDEL
Underhåll av byggnader (Ämnas ske genom cirkulär samverkansmodell)		
El och avlopp		
Foder till djuren (skörd i egen regi, investering av slåttertraktor, strängläggare och balmaskin)		
Veterinärkostnader		
Maskinkostnader (ink värdeminskning)		
En anställd eller upphandlad bonde		
Nyinvesteringar (utbyte av uttjänta installationer och byggnader)		
Slakt och djurtransport		
Intäkt försäljning av kött (Kan gå till kommunens verksamheter)		
Intäkt miljöstöd och gårdsstöd		

Avslutningsvis: Kommande avväganden för nämnden

TRADITIONELLT GÅRDSARRENDE	UTBILDNING- och SAMVERKANSMODELLEN
Associationsform: Privat bolag	Associationsform: Kommunal regi, privata bolag och ideell verksamhet.
Kräver en aktiv och kompetent jordägare, företrädesvis inom jordabalken!	Behöver inget motsvarande, däremot en kommunal eller upphandlad bonde
Kräver tillträdessyn, syn, omförhandlingar av arrenden, avträdessyn, avräkning, utredningar, förhandlingar.	Kräver inget motsvarande
Produktion och tillväxt prioriteras – vanliga köttdjur	Mångfald prioriteras – hotad lantras kan väljas
Dålig rådighet	Bra rådighet
Sämre tillgänglighet för besökaren	Bra tillgänglighet för besökaren
Få arbetstillfällen	Många arbetstillfällen, både kommunala och privata.
Begränsad möjlighet till utbildning och samverkan	Stor möjlighet till utbildning och samverkan

Vad händer nu närmast?

April – Avtalsskrivning för 2022

April – Dec omvärldsbevakning - samlar in kunskap

April – Dec riktade intresseförfrågningar till drivande entreprenörer, eldsjälar och företag.

April – Plöjda åkrar harvas och sås in

April – 13 april lämnas ansökan om miljöstöd in. Kompletteringar kan göras senare.

April – Tilldelning i annonserad upphandling för stängseltjänster

April – Tilldelning i annonserad upphandling för skogsvårdstjänster

Maj – Betessäsongen startar

Juni – Inriktningsbeslut i klimat- och stadsmiljönämnden